

Emlékeztető az érintésvédelmi Munkabizottság 2004. okt. 6.-i üléséről

Az ülésen először az IEC 60364-4-41 érintésvédelmi szabvány legújabb tervezetének módosított követelményeinek ismertetésére került sor. A korábbi (5, kiadás) újításait a Munkabizottság ez év februári ülésén tárgyalta. Ehhez az IEC-hez nagyon sok (154) észrevétel érkezett, s mivel a szavazatok 29 %-a elutasító volt, új változat kiadására volt szükség és ezt kell most megszavaztatni. Érdekes, hogy az észrevételek nagyon megoszlának, csupán az EPH követelmények megfogalmazására, a kikapcsolási időkre valamint a TT és IT rendszerek kikapcsolásának méretezésére vonatkozóan jött több hasonló észrevétel.

Egyértelmű a tervezet szerint, hogy minden olyan épületben és ehhez csatlakozó szabadtéren ki kell alakítani az EPH-hálózatot, amelyben védővezető érintésvédelmet alkalmaznak. Enyhítés csupán az, hogy a központi fűtés és légkondicionáló rendszernek csak a rendes használat során érintett részeit, a távközlő kábelek vértzetét pedig csak a távközlő rendszer előírásainak figyelembevételével kell (de továbbra is kell, és nem az egyes hozzászólók által kívánt ajánlott) összekötni.

Változatlan maradt a legfeljebb 32 A-es áramerősségű végponti áramkörök megkövetelt kikapcsolási ideje (230 V fázisfeszültségnél TN hálózaton 0,4, TT hálózaton 0,2 s), s az egyéb áramkörökben TN hálózaton 5, TT hálózaton 1 s, csupán rögzítették a Belgiumban és Hollandiában kötelezően előírt eltéréseket.

Általános érvénnyel azt sem változtatták meg, hogy kötelező 30 mA-es érzékenységgű áramvédőkapcsolót alkalmazni mindazon áramkörök részére, amelyek 20 A-nél nem nagyobb névleges áramú, laikusok általi általános használatú dugaszolóaljzatokat, továbbá 32 A-nél nem nagyobb névleges áramú olyan dugaszolóaljzatokat táplálnak, amelyek külső téri használatú mobil berendezések csatlakoztatására szolgálnak (függetlenül attól, hogy ezeket laikus vagy kioktatott személyek használják). Ennél a követelménynél azonban megjegyzésben rögzítik a spanyol, belga, és norvég eltéréseket, valamint azt, hogy Magyarországon a külsőtéri berendezések részére nem 30, hanem legfeljebb 100 mA érzékenység az előírás.

A TT rendszerben a tervezet általánosan az áramvédőkapcsoló alkalmazását követeli meg, de változatként megengedi azt is, hogy a túláramvédelem legyen az érintésvédelmi kikapcsoló szerv akkor, ha az a *fázisfeszültséggel* és földelési *hurokellenállással* számolva biztosítja az előírt (a nullázásnál szigorúbb) kikapcsolási időt. (A változtatás itt csupán a megfogalmazásban van, az előző tervezetben ez a két megoldás egyenrangúként volt megemlítve, most a túláramvédelmi kioldás csupán megengedett alternatíva). Áramvédőkapcsolás esetén a méretezés továbbra is az érintési feszültségre történik. (A holland eltérés csupán megjegyzésbe került). Továbbra is megjegyzi a tervezet, hogy a feszültségvédőkapcsolás nem szerepel ebben a szabványban. (Diplomatikus megfogalmazás: nem tiltja, nem engedi meg, csupán azt hangsúlyozza, hogy ez nem e szabvány szerinti megoldás.)

Meglehetősen sokat foglalkozik az új tervezet az IT rendszerekkel. (Mint az észrevételekből kitűnik, Norvégiában általános a közcélú hálózatok nullavezető nélküli, 3×230 V-os földeletlen rendszere). Lényegében azonban csupán az az új a szövegekben, hogy bevezeti (az állandó szigetelés-ellenőrző rendszerek mellett a szivárgó áramot ellenőrző rendszert is (a

korábban általánosan használt, feszültség-ellenőrzésen alapuló földzárlat-jelzést továbbra sem említi).

A félreértések elkerülésére hangsúlyozzuk, hogy ez csupán egy tervezet, amelynek életbelépése 2006 előtt semmiképpen nem várható!

Ezt követően a Munkabizottság megbeszélte az újabban elsősorban a tűzoltóság részéről felmerült "első felülvizsgálat"-ra vonatkozó követeléseket is. Valamennyi jogszabály [a tűzvédelemre vonatkozó 1996. évi XXXI. tv. 21.§, az államigazgatás szabályait tartalmazó 1957. évi IV. tv. 26. és 28.§, a munkavédelemre vonatkozó 1993. évi XCIII. tv. 19.§, a 180/2002 (VIII. 23.) Korm. rendelettel hatályba léptetett VHSZ 10. §, valamint a még csupán tervezetben lévő VBSZ. 6.§.] a hatósági eljárások során nem jegyzőkönyv bemutatását, hanem írásbeli nyilatkozat kiadását követeli meg. Csupán a Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal alapításáról szóló 110/2003. (VII. 4.) Korm. rendelet jogosítja fel a Műszaki Biztonsági Felügyelőségeket arra, hogy megtekinthesse az "ellenőrzéshez szükséges valamennyi dokumentumot". A kérdés tehát az, hogy szükség van-e ilyen jegyzőkönyvek felvételére? A mérési eredményeket tartalmazó, illetve kiértékelő jegyzőkönyvekre szükség van, de nem a hatósági eljárások során, hanem az ehhez előírt nyilatkozatok megalapozására. Ez azt jelenti, hogy az érintésvédelmi, villámvédelmi és szigetelési ellenállásokat megállapító jegyzőkönyveket az arra szakképesítésükkel feljogosított személyeknek ki kell állítaniuk (a szigetelésméréshez bármilyen erősáramú szakképzettség elegendő, de az érintésvédelem és a villámvédelem felülvizsgálatához az erre jogosító külön szakképesítés is szükséges). A megtekintéses vizsgálatokra vonatkozóan a nyilatkozatot kiállítónak kell elbírálnia, hogy az adott esetben ehhez elegendőnek tartja-e a munkálatokat elvégzők munkaközi ellenőrzését vagy megkívánja a munka befejezése után külön átvételi vizsgálat végzését [ami természetesen alapvetően különbözik a 2/2002 (I. 23.) BM rendelet mellékletében szereplő – lényegében a berendezések állapotát vizsgáló, és külön szakképesítést igénylő – időszakos felülvizsgálattól], valamint ezt igazoló jegyzőkönyv kiállítását. Az (európai harmonizált dokumentum átvételét jelentő) MSZ 2364 is csak azt kívánja meg, hogy az "első felülvizsgálat"-ot a munka során vagy azt követően, de az üzembe helyezés előtt végezzék el. Mindezek alapján a tűzoltóság felé beadandó nyilatkozat szövegére a következőket ajánljuk:

Tervezői nyilatkozat:

Az általam tervezett új villamos berendezésnek (a korábban is meglévő villamos berendezés újonnan átalakított, bővített részének) tervei valamennyi rájuk vonatkozó és alábbiakban (kiadási évszámmal is megadott!) felsorolt nemzeti szabványnak megfelelnek a következőkben megadott eltérésekkel. Az eltérések tűzmegelezési és tűzvédelmi szempontból a szabványos megoldásokkal azonos biztonságúak, s azokat a beruházó elfogadta.

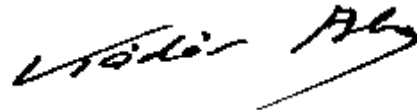
Kivitelezői nyilatkozat:

Az általam kivitelezett új villamos berendezés (meglévő berendezés átalakított, bővített része) a terveknek és a tervekben nem részletezett megoldások tekintetében a rájuk vonatkozó és az alábbiakban (kiadási évszámmal is megadott!) nemzeti szabványoknak megfelel a következőkben megadott eltérésekkel. Az eltérések tűzmegelezési és tűzvédelmi szempontból a szabványos megoldásokkal azonos biztonságúak, s azokat a munka műszaki ellenőre jóváhagyta.

A berendezés MSZ 2364-610 :1998 szerinti megtekintéses ellenőrzéseit a szerelés során elvégeztem, az elkészült berendezés szigetelési ellenállásáról és érintésvédelmi méréseiről szóló jegyzőkönyveket a berendezés üzemeltetőjének átadtam. A mérési eredmények kielégítik az érvényes magyar nemzeti szabványok biztonsági követelményeit.

(A nyilatkozatokban az eltérésekre vonatkozó szövegrész természetesen csak akkor szerepeljen, ha valóban történtek a szabványoktól való eltérések.)

Felmerült az a kérdés is, hogy nem összeférhetetlen-e az, hogy ugyanazon személy készítse a terveket, végezze a kivitelezést és folytassa le az első felülvizsgálatot? Egyértelműen nincs összeférhetlenség, mert a felülvizsgálat nem a tervező és kivitelező munkájának, hanem a berendezés megfelelőségének ellenőrzése, tehát nincs "ellenérdekeltség" a munkát végző és a felülvizsgáló között.

az ÉV. MuBi vezetője